

Inter-Agency
Coordination
Turkey

Ulusal Koruma Çalışma Grubu Toplantı Tutanağı

Tarih & Yer: Pazartesi, 20 Haziran 2022, 11.00-12.30 / Zoom

Moderatör: Lara Özügergin – Kurumlar- Arası Koordinasyon Müdür Yardımcısı (UNHCR)

Katılımcılar: AID, CARE, CONCERN, DDD, DRC, Eksi-25 Derneği, Expertise France, GIZ, GOAL, HIHFAD, HRDF, IBC, ICMPD, IGAM, IKGV/HRDF, IOM, JCCP-REALS, KADAV, KAOS GL, Lider Kadın Derneği, LEAP, MAAN, Mavi Kalem, Migrant Solidarity Association, Migration Health Center, MSYD, MUDEM, Refugee Rights Turkey, SEVKAR, SGDD-ASAM, SPI, STL, TRC, UN Women, UNDP, UNFPA, UNHCR, UNICEF, Van İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği, Violet Organization, WALD, WATAN, WHH, World Vision

Gündem:

- I. Giriş ve Duyurular
- II. Suriye Uyruklu Bireyler için Kayıt ve Adres Güncelleme Hk.

Gündem Maddesi #1: Giriş ve Duyurular

- Adres doğrulama çalışması ve Göç İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülen Suriyeliler için yeni kayıt prosedürü ile ilgili son gelişmeleri takiben, 20 Haziran tarihinde Ulusal Koruma Çalışma Grubu toplantısı düzenlenme kararı alınmıştır. Toplantı sırasında UNHCR, Göç İdaresi Başkanlığı tarafından ilgili yeni gelişmeleri KÇG üyeleri ile paylaşmış. Buna ek olarak gelişmelerin sahadaki muhtemel yansımaları hususunda istişareler yürütülmüştür.
- 3RP Koruma ve Geçim Kaynakları Sektörleri, sektör ortaklarının talebi üzerine, geçim kaynakları sektöründe korumanın anaakımlaştırılması, kurumlar-arası yönlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesi ve genel olarak iki sektör de ilgilendiren konuların derinlemesine tartışılması amacıyla bir dizi ortak toplantı planlanmıştır. Serinin ilk ortak toplantısı 28 Nisan 2022'de yapılmış, ikinci toplantı ise daha önce de duyurulduğu üzere 30 Haziran'da Ankara'da yüz yüze tam gün Çalıştay olarak yapılması planlanmıştır. Çalıştay'a katılım için kayıt süreci bugün itibarıyla sonuçlandırılmıştır. Çalıştayın ardından, Çalıştaydaki istişarelerin bir özeti içeren ayrıntılı bir rapor yayınlanacak ve KÇG üyeleri ve Suriye Görev Ekibi ve donörler gibi diğer ilgili paydaşlarla geniş çapta paylaşılacaktır.

Gündem Maddesi #2: Suriye Uyruklu Bireyler için Kayıt ve Adres Güncelleme Hk.

- UNHCR Politika Geliştirme Birimi, Göç İdaresi Başkanlığı tarafından Suriye uyruklu bireylerin kaydına ilişkin duyurulan yeni süreç ile ilgili ve adres doğrulama konusundaki genel güncellemelere odaklanan bir sunum gerçekleştirmiştir. İlgili sunum, toplantı tutanakları ile beraber tüm KÇG üyeleri ile paylaşılacaktır.
- Kayıt süresinde geçerli olacak yeni uygulamalar 6 Haziran 2022 tarihinden itibaren ülke genelinde yürürlüğe girmiş ve Göç İdaresi Başkanlığı tarafından 3 Haziran tarihinde 81 valiliğe talimat göndermiştir. Değişen uygulamaların dayanakları, Geçici Koruma Yönetmeliği kapsamında madde 17 (ülkeye kabul); madde 23 (geçici barınma merkezlerine sevk işlemleri);

madde 24 (geçici korunanlara illerde kalma hakkı verilmesi); ve madde 33 (genel yükümlülükler) olarak paylaşılmıştır.

- Güncellenen yönetmeliğe göre, ilk defa kayıt yaptıracak olan Suriye uyruklu bireylerin kayıtları sevk merkezlerinde veya geçici barınma merkezlerinde yapılacaktır. İstisnalara tabi olarak, ülkeye yeni gelenler veya kayıtlı olmayan Suriye uyruklu bireyler geçici barınma merkezlerine yönlendirilecek ve güvenlik kontrolleri tamamlanana kadar geçici barınma merkezlerinde kalmaları zorunlu tutulacaktır. Geçici koruma kimlik belgeleri sadece güvenlik kontrolleri olumlu sonuçlanan bireylere verilecektir.
- Yakın zamanda kolluk birimleri tarafından herhangi bir kimlik belgesi, kayıt ve ikamet izni belgesi olmaksızın tespit edilen Suriyeli bireyler, kayıt için geçici barınma merkezlerine yönlendirilmiş ve/veya yönlendirilecektir ve bu bireylerin geçici barınma merkezinde kalmaları zorunlu tutulacaktır. Şu an için geçici barınma merkezlerinde kalış süresi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Geçici barınma merkezlerinin sevk kapasitesine bağlı olarak ve sınırlı kapasitesi dikkate alınarak, geçici barınma merkezlerinde kalan kişilerin illere olası sevkleri gerçekleştirilebilir; ancak, bu prosedür hakkında şu an için bilgi mevcut değildir.
- İGİM'ler tarafından kayıt (kayıt için kapatılan mahalleler dahil) sadece aşağıda belirtilen istisnai kategoriler için mümkün olacaktır:
 - Geçici koruma altındaki yabancıların (illerde ikamet edenler) yeni doğanlar, çocuklar, 18 yaşını doldurmuş bakmakla yükümlü olunan çocuklar ve resmi evlilik cüzdanı verebilecek eşler,
 - Seyahat etmesine tıbben engel olanlar ve öz bakımını gerçekleştiremeyen bireyler,
 - Türk uyrukluların resmi nikah belgesi verebilecek eşleri, çocukları, bakmakla yükümlü oldukları 18 yaşından büyük çocukları ile Türkiye'de ikamet izni, çalışma izni veya uluslararası koruma altında ikamet eden yabancı uyruklular,
 - Özel ihtiyaçları nedeniyle geçici barınma merkezinde kalması uygun olmayan bireler ile eşleri, bakmakla yükümlü olunan erginliğe erişmiş çocukları ve 18 yaşından küçük çocukları,
 - Göç İdaresi Başkanlığınca uygun görülenlere geçici koruma ve illerde ikamet izni verilmesi.
- Bir Suriye vatandaşı 6 Haziran'dan sonra İGİM'e kayıt için başvurduğu takdirde, kişi istisnai kategoriye girmediği sürece İGİM sadece kişinin parmak izini alacak/kontrol edecek ve Göç İdaresi Başkanlığı'na bildirecektir. Seyahat izni Göç İdaresi Başkanlığı tarafından düzenlenecek ve kişinin geçici barınma merkezine sevki buna göre kolluk refakatinde gerçekleştirilecektir (17. ve 24. maddelere göre sevk kolluk refakatçisi olmaksızın da yapılabilmesi mümkündür).

- Geçici barınma merkezlerinde ön kayıt işlemi başlatılacaktır. Kişi İGİM'ler tarafından sevk edilmemişse, parmak izleri alınacaktır. Güvenlik kontrol süreci tamamlanana kadar geçerli olan bir kayıt belgesi düzenlenecek ve parmak izi alındıktan sonra güvenlik kontrol süreci başlatılacaktır. Bireyler, geçici barınma merkezlerinde zorunlu kalış konusunda bilgilendirilecektir. Güvenlik kontrolü tamamlandıktan sonra, güvenlik kontrolünün olumlu sonuçlanması durumunda Geçici Koruma Kimlik Belgesi bireye verilecektir. Kişilere Geçici Koruma Kimlik Belgesi verilmiş olsa bile, şu anda zorunlu veya istisnai bir durum tespit edilmediği sürece geçici barınma merkezlerinde kalmaları istenecektir.
- Adres doğrulaması yapıldıktan sonra kimlikleri devre dışı bırakılan (beyan edilen adreste bulunamadıkları ve aramalar sonucunda ulaşılamayan, sonrasında da İl Göç İdaresi'ne gitmeyen) Suriyeliler bu uygulamaya tabi değildir. Gerekli belgelerin başarılı bir şekilde teslim edilmesinin ardından ilgili kişiler kimlik kartlarının yeniden etkinleştirilmesi için İGİM'lere başvurmaya devam edeceklerdir.
- İlk sevkler Adana, Kilis, Kahramanmaraş ve Osmaniye'deki 4 geçici koruma merkezine yapılacaktır.
- Yüzde kırk veya daha fazla engelli olan kişiler de dahil olmak üzere özel ihtiyaçları olan kişiler; SMA, ALS veya kanser gibi bir hastalık için bakıma ihtiyaç duyabilecek kişiler; şizofreni ve benzeri teşhisi olan (tedaviye ihtiyaç duyabilecekleri veya özel ihtiyaçları olabileceği için) geçici barınma merkezlerine sevk edilmeyecektir. Özel ihtiyaçları olan kişilerin geçici barınma merkezlerine sevk edilmesi ve daha sonra geçici barınma merkezlerinde kimliklerinin tespit edilmesi durumunda, Göç İdaresi Başkanlığı sonraki adımlar hakkında bir karar alacaktır.
- UNHCR, olası herhangi bir karışıklık ve yanlış bilgiyi önlemek için bireyleri bu son gelişmeler hakkında bilgilendirmenin önemini kuvvetle vurguladı.
- Adres doğrulama uygulamasına ilişkin olarak sunum sırasında sürecin/genel bakışın bir zaman çizelgesi sağlanmıştır. İlgili zaman çizelgesine sunumun altıncı sayfasından ulaşabilirsiniz.
- İGİM'lerde kimlikleri yeniden etkinleştirme süreci devam etmekte ve kimlikleri devre dışı bırakılmış kişiler yine İGİM'lere bu hususta başvurmaya devam edebilmektedir. Kimliklerin yeniden etkinleştirilmesi için son tarih konusunda herhangi bir açıklama otoriteler tarafından yapılmamıştır.
- Kimliğin yeniden etkinleştirilmesi için gerekli belgeler şu şekilde listelenmiştir: kira sözleşmesi ve/veya elektrik faturaları. Kişinin elektrik faturası/kira sözleşmelerini ibraz edemediği istisnai durumlar dışında noter tasdikli nüshalar gerekli değildir. Bazı İGİM'ler, ev sahibi veya komşular tarafından noterden onaylanması gereken bir beyanı kabul edebilir.

- Kapalı mahallelerde adres kaydı – eğer kapalı mahalledeki ikametgahı gösteren kira sözleşmesini/elektrik faturalarını kapatma tarihinden önce (Şubat 2022) ibraz edebilirse, bu mahalledeki adresini kaydettirebilir.
- Yeniden etkinleştirme için bazı grupların önceliklendirilmesi (bunun düzenli bir uygulama olmayabileceğine dikkat çekilmiştir) SUY yararlanıcıları, özel ihtiyaçları olan kişiler olarak belirtilmiştir.

İstisare Notları:

- 6 Haziran'da uygulamaya konulan yeni yönetmelik öncesinde, yeni gelenlerin kayıt belgeleri 30 gün geçerli olmakta ve paralel olarak güvenlik kontrolleri yapılmaktaydı. Güvenlik kontrollerinin sonuçlarına bakılmaksızın 30 gün sonunda kişilere geçici koruma kimlik kartı verilmekteydi. Ancak buna göre Göç İdaresi Başkanlığı tarafından düzenlenen yeni politika ile kayıt belgelerinin 30 gün geçerliliği kalmamış olup, güvenlik kontrol prosedürü tamamlanana kadar geçerli olması kararı verilmiştir. Güvenlik kontrolünün olumlu sonuçlanması durumunda sadece bu kişilere geçici koruma kimlik belgesi verilecektir.
- SUY yararlanıcıların SUY'a erişimlerini kaybetme riski (geçerli bir adres göstermemeleri durumunda) olduğundan, İGİM'ler tarafından kimliğin yeniden etkinleştirilmesi sürecinde kendilerine öncelik verilmektedir.
- İstisnai durumlarda, özellikle “görünür bir engeli bulunan” ve özel ihtiyaçları olan kişilerle ilgili olarak, sağlık raporu olmayan kişiler (kayıtsız oldukları ve tıbbi belgeler dahil ilgili sağlık hizmetlere erişemedikleri için oluşan belge eksikliği durumundan dolayı), geçici barınma merkezlerine sevk edilebilme durumu olabilir. Ancak engelli veya özel ihtiyaçlarını belirten bir sağlık raporu aldıktan sonra bu bireylerin durumları yeniden değerlendirilecektir. UNHCR, bu tür durumlar için geçici barınma merkezlerinde koruma masalarının faaliyete geçmesini ve durumu izlemek ve ortaya çıkabilecek bu tür ihtiyaçlara karşı önlem almak için mümkün olan en kısa sürede etkinleştirilmesini Göç İdaresi Başkanlığı'na karşı savunuculuk yapmaktadır.
- Türkiye'de bir süredir ikamet eden, kayıtlı olmayan, İGİM'e kayıt için başvuran ve mülakat süreci devam eden kişiler de bu yeni politika kapsamında değerlendirilebilir.
- Olumlu sonuçlanan güvenlik kontrollerinin ardından kişilere geçici koruma kimlik belgeleri verilmiş olsa bile, şu an için geçici barınma merkezlerinde ikamet etmeleri beklenmektedir. Mevcut geçici barınma merkezlerinin toplam kapasitesi (50.000 civarında) dikkate alındığında, sevk ölçeğine bağlı olarak doluluk oranı oldukça yüksek olması beklenmektedir. Göç İdaresi Başkanlığı, geçici barınma merkezlerinin kapasitesinin nasıl yönetileceğine karar verecek ve/veya bazı kişiler bir değerlendirmeye tabii tutularak illere sevk edilebilir. Kapasite ve sonraki adımlar hakkında Göç İdaresi Başkanlığı tarafından herhangi bir açıklama ve/veya karar açıklanmamıştır.

- Özellikle kapalı mahallelerde kimliklerin kayıt için yeniden etkinleştirilmesi konusunda endişeler dile getirildi. İGİM'ler tarafından sürekli bir ret gelmesi durumunda, İGİM'lerin dikkatine sunmak için ilgili STK'ların konuyu yakından takip etmesi önerilmektedir. Sorunun çözümsüz kalması durumunda Göç İdaresi Başkanlığı'nın dikkatini olası bireysel vakalara ve özel ihtiyaçlara çekmek için ortakların UNHCR'in daha fazla savunuculuk (sahada ve ulusal düzeylerde) yapabilmesi için UNHCR Saha Ofislerine ve Koruma Koordinatörlerine ulaştırılması istenmiştir.
- Bazı basın açıklamalarında, Şam ve güney bölgelerinden yeni gelenlere ekonomik göçmen olarak kabul edildikleri için geçici koruma kimliğinin verilmeyeceği açıklanmıştı. Göç İdaresi Başkanlığı ile bu bilgi teyit edilmiş olup, Şam'dan gelen bireyler için uygulanan özel bir politika olmadığı öğrenilmiştir. Halihazırda İGİM'lere kayıtlı değilse, kayıt için geçici barınma merkezlerine yönlendirilecektir.
- Topluluklar için genel bilgi notları şu anda Göç İdaresi Başkanlığı tarafından henüz yayınlanmamıştır.
 - **Takibi Yapılacak Hususlar:** Adres Doğrulama çalışması için hazırlanan kılavuz nota benzer bir rehber, UNHCR tarafından sahadaki gözlemlere dayalı olarak hazırlanabilir ve KÇG üyeleri ile paylaşılabilir.
 - **Takibi Yapılacak Hususlar:** Uygulamada karşılaşılan zorluklara ve bu yeni politikanın farklı grupları nasıl etkilediğine ilişkin sahadan gözlemler, yetkililerle daha fazla savunuculuk yapmak için üst yönetim de dahil olmak üzere sektörler arası çeşitli çalışma gruplarına aktarılacaktır. KÇG üyelerinden gözlemlerini UNHCR Saha Ofislerine ve KÇG Koordinatörlerine aktarmaları rica olunur.
- Refakatsiz çocukların tespit edilmesi durumunda (özel ihtiyaç sahibi bireyler kategorisine dahil oldukları için) Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri'ne sevk edilme uygulaması yapılacaktır. Ailesinden ayrı düşmüş çocuklar için, kanunen bir tanımı olmadığından ve başlı başına özel ihtiyaç sahibi bireyler kategorisine girmediği için, aile fertlerinin kimlik ve akrabalık ilişkileri dikkatli bir şekilde değerlendirmelidir. Bu çocukların geçici barınma merkezlerine sevkleri gerçekleştirilebilir. Bu sebepten ötürü ailesinden ayrı düşmüş çocukların durumu yakından izlenmelidir.
 - **Takibi Yapılacak Hususlar:** Refakatsiz çocukların Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri yerine geçici barınma merkezlerine sevk edilmesi durumunda herhangi bir karşı gözlem olursa, lütfen bu gözlemleri UNHCR Saha Ofisleri ve Koruma Koordinatörleri ile paylaşınız.
- Bayram ziyaretleri için izin vermenin askıya alınması devam edecek.

Takibi Yapılacak Hususlar

- Adres Doğrulama çalışması için hazırlanan kılavuz nota benzer bir rehber, UNHCR tarafından sahadaki gözlemlere dayalı olarak hazırlanabilir ve KÇG üyeleri ile paylaşılabilir.
- Uygulamada karşılaşılan zorluklara ve bu yeni politikanın farklı grupları nasıl etkilediğine ilişkin sahadan gözlemler, yetkililerle daha fazla savunuculuk yapmak için üst yönetim de dahil olmak üzere sektörler arası çeşitli çalışma gruplarına aktarılacaktır. KÇG üyelerinden gözlemlerini UNHCR Saha Ofislerine ve KÇG Koordinatörlerine aktarmaları rica olunur.
- Refakatsiz çocukların Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri yerine geçici barınma merkezlerine sevk edilmesi durumunda herhangi bir karşı gözlem olursa, lütfen bu gözlemleri UNHCR Saha Ofisleri ve Koruma Koordinatörleri ile paylaşınız.
